



Notat

Plan

Dato: 27. august 2020

Sagsbehandler: vpmsb

Kommuneplanen skal udpege områder

Den 1. februar 2018 trådte en ændring af planloven i kraft vedrørende kommunernes forpligtelse til via kommuneplanlægningen i et større omfang at forebygge skader som følge af oversvømmelse og erosion på grund af klimaforandringer. Lovændringen udmønter en del af arbejdet i et tværministerielt udvalg, som skulle undersøge, hvordan staten yderligere kunne understøtte kommuner og grundejere i etablering af omkostningseffektiv og helhedsorienteret beskyttelse mod oversvømmelse og erosion.

Kommuneplanen *skal*:

- indeholde en udpegning af områder, der kan blive udsat for oversvømmelse eller erosion. Derudover skal kommuneplanen indeholde retningslinjer for etablering af afværgeforanstaltninger til sikring mod oversvømmelse eller erosion ved planlægning af byudvikling, særlige tekniske anlæg, ændret arealanvendelse mv. i de udpegede områder (planlovens § 11a, stk. 1, nr. 18).
- indeholde retningslinjer for friholdelse af arealer for ny bebyggelse eller etablering af foranstaltninger til sikring mod oversvømmelse, når arealet er i væsentlig risiko for oversvømmelse (planlovens § 11a, stk. 1, nr. 19).
- indeholde en registrering i de rammer for lokalplanlægningen, der helt eller delvist ligger indenfor et udpeget område med risiko for oversvømmelse eller erosion. Det skal derudover registreres i rammen, at det ved lokalplanlægningen skal vurderes, om der skal etableres afværgeforanstaltninger til sikring mod oversvømmelse og erosion (planlovens § 11b, stk. 1, nr. 14).

Kommuneplanen *kan*:

- indeholde information i rammerne om typen af afværgeforanstaltning, der ønskes etableret og til hvilket niveau. Rammen kan desuden indeholde information om, hvilken type oversvømmelse eller erosion, der skal afværges for (planlovens § 11b, stk. 1, nr. 14).

Kortlægning af områder med risiko for oversvømmelse

I kortlægningen er områder under 50 m² og områder med under 10 cm vanddybde fjernet.

Kortlægningen viser, at 57 km² ligger i områder med høj risiko for oversvømmelse, svarende til 4% af kommunens areal. Yderligere 18 km² ligger i områder med middel risiko for oversvømmelse, svarende til 1,3% af kommunens areal. I forhold til terrænnært grundvand fremgår det, at mellem 230-320 km², svarende til 16-23% af kommunens areal potentielt er udsat for risiko for terrænnært grundvand, dog medregnet naturlige, permanente vandspejl, som søer og lignende.

Oversvømmelser pga. terrænnært grundvand er typisk forårsaget af metrologiske og klimatiske forhold, hvor nedbøren over en længere periode 2-6 måneder er større end normalt. Her vil både de terrænnære og primære grundvandsmagasiner i takt med vedvarende nedbøren blive fyldt op og forårsage stigende grundvandsspejl, som langsomt, efter 2-4 måneder vil falde tilbage til normalen under tørre forhold med mindre nedbør.

Det skal bemærkes, at der flere steder er overlap mellem oversvømmelseskortet pga. regnhændelser og kortet over det terrænnært grundvand. Det terrænnære grundvand vil typisk forekomme i områder, hvor terrænet i forvejen ligger lavt. I de samme lavtliggende områder vil vandet strømme til under skybrud og længerevarende regnhændelser.

Oversvømmelser pga. skybrud, giver hurtige oversvømmelser, som opstår lokalt og inden for få timers varsel og kan være svære at forudsige. Stigninger i grundvandsspejlet er en proces som sker både på kort og på langt sigt, pga. år med høj nedbør. Men også langsigtede stigninger i det terrænnære grundvand udgør et voksende problem, når nedbøren inden for de sidste 10 år er blevet større, som det er observeret i Viborg Kommune.